

30.9.2016

LAUSUNTO

Lakivaliokunta
00102 EDUSKUNTA

Asia: Lakivaliokunnan pyytämä lausunto Pelson vankilan vankitilojen kunnosta ja investointitarpeesta liittyen 29.9.2016 valiokunnan vierailuun Pelson vankilassa.

Pelson vankilan vankiosastot on rakennettu kahdessa erässä 1960- ja 1980-luvuilla. Vankilassa tehdyn ison sopeuttamistyön ohessa aloitettiin vuonna 2009 valmistelut vankitilojen remontoimiseksi kokonaisuudessaan. Aluksi vankilalle suunniteltiin viiden miljoonan euron peruskorjausta, joka alkuvuodesta 2011 osoittautui mahdottomaksi toteuttaa remontin tarpeessa olevien tilojen neliömäärän ollessa liian suuri suhteessa hankkeeseen myönnettyyn määrärahaan. Lisärahoituksen saamiseksi päätettiin luopua toisesta vankiosastosta, kohdentaa säästyvä pääomavuokra remonttikustannuksiin, jolloin jäljelle jäävien tilojen kunnostukseen pystyttiin osoittamaan laskennallisesti 7,2 miljoonaa euroa. Peruskorjaushanketta suunniteltiin lopulta vuoteen 2014 asti. Investointipäätöstä ei lopulta koskaan tehty ja myöhemmin vankilakonseptin luomisen myötä sekä viimeistään sisäilmaongelmien toteamisen jälkeen aika oli ajanut ohi suunnitellun hankkeen. 80-luvun rakennusten osalta korjaustarve on edelleen akuutti.

Vankilan luovuttua 60-luvulla valmistuneista rakenteista, laski 1.10.2016 vankilan vankipaikkamäärä 120:tä 58:aan. Jäljelle jääneet vankipaikat sijoitettiin 80-luvulla rakennettuihin tiloihin, joissa tehdään nyt sisäilma- ja kuntomittauksia. Vankilan toiminnallinen ympäristö edellyttää lähtökohtaisesti noin 120 -paikkaisen laitoksen, joten nyt käsillä olevaa poikkeuksellista vankimäärää pidetään väliaikaisena, mahdollisesti vain vuoden kestäväenä ajanjaksona.

Pelson vankilassa on välitön investointitarve 60-120 vankilakonseptin mukaisen vankipaikan rakentamiselle riippuen loka-marraskuun vaihteessa saatavien tutkimustulosten johtopäätöksistä. Alustavan arvioinnin perusteella on mahdollista, että nyt käyttöön jääneiden 80-luvulla rakennettujen vankitilojen elinkaari on remontista huolimatta rajallinen. Lisäksi on otettava huomioon remontoinnin kustannusvaikutukset esimerkiksi uudisrakentamiseen liittyvään vaihtoehtoon verraten. Kokonaisuutena ja erityisesti vankilalogistiikan ja vankien aktivoimisen näkökulmasta toimivin ratkaisu olisi korvata kaikki vankipaikat uudisrakenteilla, tällöin myös tilojen käyttöön ja ylläpitoon liittyvissä kustannuksissa saavutettaisiin merkittäviä säästöjä nykyrakenteiden energiatehokkuuteen tai monikäyttöisyyteen verraten.

Kustannusarvion osalta on tässä vaiheessa hyvin vaikea esittää perusteltua näkemystä siitä, mitä vankilakonseptin mukainen vankipaikka maksaa Pelsolle rakennettuna. Aiemmin Suomessa tehtyjen uusien vankilarakennusten osalta kyse on ollut pääasiassa korkeamman turvatason vankilarakentamisesta ja usein kokonaisvaltaisesta projektista, johon on sisällynyt myös vankien toiminto- ja tukitilojen rakentamista. Pelsolla kyse on lähinnä vankiosastojen eli asuintilojen rakentamisesta. Lisäksi on huomattava vankilan toiminnallinen luonne sekä turvallisuustaso, joiden perusteella vankila sijoittuu suljetun- ja avovankilan välimaastoon.


Johtaja Ville-Veikko Pohjola